

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Elyben házhos bordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hető és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 14.

Nagyasszonyunk lobogója.

Ne feledkezzél el szegény magyarokról! Sok száz év óta zeng az ének, de kevészer volt olyan illő a helyzethez, mint most.

Csak Nagyasszonyunk ne feledkezzék meg; csak a visszavonást szüntesse meg köztünk. Azonnal nem lesz okunk félni senkitől.

Nem kicsiség ami mostani küzdelmünk. Nem 70—80 vezényszó van írva a kibontott lobogóra. Arról van most szó, hogy a magyarság el tudja-e, el akarja-e foglalni az őt megillető helyet a hadseregben?

Megszoktuk a hadsereget nemzeti szempontból kevésbe venni; mintha nem is a régi harcias nemzet volnánk. Magyarság a hadseregben? Meg voltunk eddig is, megleszünk ezentúl is nélküle.

Pedig az a hadsereg mindenütt magán viseli a harcias magyarság befolyásának jeleit, emlékeit. A huszár név világszerte ismert; az angol huszárnak épp úgy mint a németnek magyar volt a mintája. Tőlünk vették át az egyenruhát is. A közös hadseregben minden nehéz feladat elé magyar ezredeket állítottak. A németül megírt hadi történetek német vezérek hősteteit dicsőítik — de ha az illető ezredek száma megnezzük, az igazi hősokeket, a győzelmet kivívott közlegénye-

ket s aiantos tiszteket testvéreinknek ismerjük fel.

Ezredenint megírták a közös hadsereg történetét akkor, a mikor a magyar király 50 éves osztrák császári jubileumát ülte. Ezek a mozaik történetek teli vannak magyar nevekkal, magyar dicsőséggel.

És ha megnézzük a közös hadsereg lobogóit, egyik oldal láttára megdöbbanhat a magyar szív: egy kép van reá hímelve, diadalmas magyar lobogók állandó ékessége.

Hunyadi Jánostól Rákócziig és a honvédekig: Boldogasszony Anyánk, Magyarok Nagyasszonya. Az összes lobogókon rajta van Magyarország Patronája.

Közönbösen hagyhatja-e ez a hadsereg a magyart?

Megadtuk a feleletet: *nem*? A Szűz Máriás lobogó ismét küzdelemre hív mindnyájunkat. Aggódo hazafiúi szív kutatja, a Magyarok Nagyasszonya képeinek méltó társa van-e a lobogó másik oldalán? Mikor azt a zászlót rohamra viszik vajjon a régi magyar dicsőséggel lelkesítik-e azokat a halálnak szánt névtelen hősokeket? Vagy pedig a Szűz Máriás lobogó csak emlék lett, amelynek magyarságát megczáfolja a jelen, megczáfolja maga a lobogó?

Nemzeti becsületünkért vivjuk most már a harcot. Mellékes, mi volt a kezdet; a Duna eredete is egy piczike forrás.

Az a fő, hogy most mi a harc czélja?

Tudja, ismeri ezt a célt mindenki: a Szűz Máriás lobogó magyarságának helyreállítása. Legyen az a zászló egészen a miénk, hogy egészen lelkesedhessünk érte. A kik alatta küzdenek, legyenek magyarok. Legyen magyar ne csak a nyelvök, hanem első sorban a szívök. A Magyarok Páronája ismét hü magyarjait vezesse magyar győzelmekre.

Ideális, nemes cél, a mellett a magyarság szempontjából a lehető leggyakorlatibb. Új tért nyit nemzetünknek, új erőt ad államunknak. Lehet-e, hogy valaki ellene álljon közülünk?

Lehet. Külső ellenségeinkkel csak megbírnánk, de a győzelemnek itt bent vannak akadályai. Lefogja a balkéz a jobbot s ki akarja csavarni a kardot belőle. Itt az örök átok: magyar a magyar ellen. A kurucz ellen a labancz.

Megmozgatták az u'czát, most megmozgatták a nemzetiségeket, félrevezetvén őket ígéretekkel. Induljon meg alattunk a föld, boruljon lángba a határ, csak a nemzeti eszme ne jusson győzelemre. A Szűz Máriás lobogó magyarságát magyarok akadályozzák meg!

Nagy inségben vagyunk: a testvérharc inségében.

A Te lobogóért foly a nagy küzdelem, Boldogasszony Anyánk! A Te lobogó, az alattuk küzdők tiszta magyarságáért. Te vagy a reménységünk, Te egye-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Kisértés.

Írta: Hantke Emil.

Elmult az éj.

A csend és nyugalom óráit felváltja a rózsa hajnali derengés.

A sűrű fenyves, mely a magas hegyeket borítja, még félhomályban uszik, a levegő párák és minden fűszáll, minden virág csillog az üdítő harmatcseppektől.

A távolból elfolyott túlkölés hangzik. A pásztorok hajtják juhait a hegyre legelni. A hegytetőn levő kolostorban megszólal a harang, melynek hangjára éledni kezd a völgy ölében levő kislejtő telep is.

Az ifju szerzetes ott ül asztalánál nyitott könyv mellett. Kinn már énekel a csalogány és a nyitott ablakon beszűrődik az első napsugár, hogy megaranyozza a falon függő Megtesztített nemes, halovány arcját.

A szerzetes tágra nyílt szemekkel mereng maga elé. Olyan mint egy szobor, melynek bel-

eje izzásban van. Forrongó őrült gondolatok és eszmék kavarnak benne. Ő fiatal... szép jövőnek nézett elébe, míg egyszer... Igen! Összeszekerült egy nővel. A fiatalos lelkesedés őszinte melegével szerette és az a nő... de hisz oly banális, mindennapi dolog — a másé lett. Nehéz napok voltak azok. Azt hitte meg kell semmisülnie. Abban a nőben eszményt állított fel, a milyenek a többi nőket is elképzelte. És hogy az eszmény elszállt és helyét a durva tapasztalás foglalta el, megrendítette egészen. Nem hitt senkiben, nem bízott magában. Elkezdett utazni, olvasgatott, csak hogy figyelmét lekötthesse. Ekkor jött rá, hogy van valami, a mi hitett, megnyugvást, vigasztalást ad a mi nek lekötheti egészen a figyelmét.

A Teremtő, az ő megfoghatatlan, kiszámíthatatlan utával, melylyel a világot kormányozza.

És a zaklatott háborgó lélekbe a szelid béke és boldogság költözött.

Kitekint a rácsos ablakon.

Ugy tűnik fel most, mintha azok az élet-hintő arany sugarak még szomorubbá, a csat-

togó csalogánydal még kietlenebbé tenné azt a kis cellát. Oly rideg és sötét, pedig máskor mily örömmel ült szegényes asztala mellett s valami felemelő öröm, égi érzés hatotta át, midőn szemé odatévedt a megfeszített Megváltó sápadt alakjára, ki oly jóságosan nézet rá mintha mondaná: Kövess engem!

Egy szép verőfényes vasárnapon történt... Lenn volt a fürdő kápolnájában és beszélt a szószelekről. A lemondásról szónokolt. Arca ihletté vált a szent lelkesedésben, ajkáról imaszzerűen hangzottak a szavak és a hallgatók néma áhitattal festék minden szavát, elfojtott figyelemmel csüggték minden mondanát.

De egyszerre... Elcsuklott a hangja, lehanyatlott a keze...

Az ájtatos hívők közt ott volt az, a kit már rég akar felejteni, és hogy könnyebben felejtse, a klastrom magányába zárkózott.

Ugy érezte, hogy évek hosszú szorgos, kitartó munkája dőlt egyszerre semivé és látja, hogy ott van megint, a hol küzdés tusakodás marczangolják az ember lelkét.

Hol van a zsoltár vigasztaló szava:...

Uj üzlet!

A mélyen tisztelt közönség tudomására hozzuk, hogy a Szt. László-téren (a Janky-féle fűszerüzlet szomszédságában) fővárosi mintára berendezett

Uj üzlet!

kézmű- és divatáru üzletünket

megnyitottuk, s alázattal kérjük raktárunk megtekintését. Legfőbb törekvésünk az lesz, hogy pontos kiszolgálásunkkal és

előnyös áruinkkal a t. közönség pártfogására magunkat érdemessé tegyük.

Kenyeres és Engländer, Szt.-László-tér 1.

sithetsz, Te vihetsz győzelemre bennünket, mint tette a történelem nehez napjaiban. Ne hagyj el, légy velünk — ne feledkezzél el szegény magyarokról!

Dr. K. A.

A bihari választás.

Szokoly Tamás vasárnap befejezte körutját a nagy kiterjedésű bihari választókerületben. Bárha a jelölt a mandátumért küzdők közül a legutoljára lépett akcióba, legtöbb szimpátiát ő tapasztalt körutjában. A nép tömegesen pártolt át Rigó Lajos táborából, amennyiben esetleg odatartozott, amióta pedig Barabás Béla levele köztudomású lett, a hangulat mindenütt Szokoly felé fordult s a mérleg határozottan az ő javára billent. A levelet mindenfelé a legnagyobb lelkesedéssel fogadták. A mi a többi jelöltet illeti, a kerületben elterjedt hírek szerint Lipkay Kálmán dr pártja még a szociáldemokrata Györfi Mihálynál is sokkal gyöngébb. Ennek a jámbor szücsnek ugyanis sikerült itt-ott egy-két kétségbeesett atyafit elbolondítani. Szokoly Tamást tegnap Biharpuspöki lobogó lelkesedéssel fogadta. Kismarja pedig Barabás levelének hatása alatt Szokoly pártjára állott. A kerületben a hangulat izgatott, a rendre katonaság ügyel. Márkus László dr választási elnök már ma kitűzött a választási székhelyre. A Szokoly-párt intézőbizottsága ma délután bizalmas értekezletet tart a jelölt lakásán, melyen mindazok megjelennek, akik a pártot a választás tartama alatt személyes részvételükkel és tevékeny közreműködésükkel kívánják támogatni.

A politikai válság.

Ha hihető a legújabb hír, akkor a válságban jelentős fordulatot okozott a király bölcsesége.

Ezt a fordulatot voltaképpen Kris-

tóffy József tapintatlansága idézte elő, természetesen akaratlanul. Addig bujtogatta a szociálistákat, a haza ellenségeit a nemzeti áramlat ellen, míg sikerült a király haragját magára vonnia.

A király felismerte ezt a veszedelmes játékot, amelyet Kristóffy elvakultságában, az ellenzék iránti gyűlöletében kezdett. Belátta bölcsességével, hogy a haza és a dinasztia ellenségeivel szövetkezik a korona tanácsadója, szövetkezik hazafias és királyhű pártok ellen. Nem is késett rosszalását eljuttatni Kristóffyhoz, aki ezért lemondani készül.

Vasárnap az utca alja ordított éljent a nemzeti követelményeket letiporni akaró miniszterre — s most megkapta rá a hideg zuhanyt, megérdemelt jutalmát. A szociálistákkal akarta a koalíciót tönkretenni s a szociálistákba bukik bele. Debuissett pridem. A ki másnak vermet ás . . .

Miért jött Fejérváry?

Altalános feltűnést keltett, hogy Fejérváry hirtelen hazaérkezett. Teljesen beavatott forrásból, melynek szavabihetőségéhez szó nem fér, kaptuk az értesítést, hogy a miniszterelnök hazajövetelét Kristóffy belügynök okozta. Kristóffy a múlt hét elején, még a vezérlő-bizottság ülése előtt sürgős előterjesztést küldött Fejérvárynak Karlsbadba és kérte, hogy fordul postával adja meg beleegyezését a javasolt intézkedésekhez.

Ezek az intézkedések egytől-egyig arra vonatkoztak, miképen lehetne szigorított módon a törvényhatóságok ellen eljárni. Továbbá ott volt az előterjesztések között oly főispánok kinevezése, kik előre megígérték, hogy a kormány rendelkezéseiket könyörtelenül végre fogják hajtani.

Fejérváry ezektől az előterjesztésektől megijedt, mert nem elég jogász, hogy

törvényességüket megítélhesse, de még azért is, mert időközben arra a megállapodásra jutott, hogy hazajövele után előbb az új alapon melynek jóváhagyását Ischlből minden perczen várja, kísérletet tesz a kibontakozásra, mely kísérlet vagy meghozza a koalíciós kormányt, vagy szerinte igazolni fogja a további eljárást. Fejérváry tehát nem válaszolt Kristóffy előterjesztésére és jött egyenesen haza, hogy társaival tanácskozzék, mielőtt a belügyek vezetőjének terveihez hozzájárul.

A kereskedelmi szerződések.

A másik dolog, mely Fejérváryt kizavarta a fürdőzés nyugalmaiból, a kereskedelmi szerződések ügye. A kereskedelmi miniszter bécsi tartózkodása alatt azt a mondhatnók, utasítást kapta hogy a kereskedelmi szerződések ügyében kényszerhelyzetet kell teremteni. Bécsben ugyanis igen nagy bizalommal vannak Fejérváry legújabb kibontakozási kísérlete iránt; de félnek attól, hogy a kereskedelmi szerződések utban lesznek. A koalíció esetleg ragaszkodik az 1899. évi XXX. törvénycikkhez (Széll-formula) és nem akar az autonóm vámtarifa parlamentáris elintézése előtt a kereskedelmi szerződések tárgyalásába bocsátkozni. Ez késtetné esetleg a kibontakozást és Ausztria külügyi vonatkozásait zavarná. Ezért abban állapotok meg, hogy a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalásokat még ezen a héten megindítják és olyan gyorsan befejezik, hogy az új kormány, ha a parlament megnyitáig megtalálna alakulni, oly állapotot találjon ezen a téren, melyet meg nem másíthat és a melyért már csak vád alá lehetne helyezni a lelépett kormányt, mitől ez nem fél, mert hátvédül maga mögött érzi a császári hatalmat. Vörös László ugyan megcsinálta a kívánt tervet és ki is szemelte az embereket a tárgyalások vitelére, de minisztertanács nélkül is a miniszterelnök távollétében ő sem mert átgázolni egy élő törvényen. Ez volt a második sürgős ügy, mely hazahozta Fejérváryt.

A hosszú tanácskozás.

Mihelyt Fejérváry hazaérkezett, rögtön össze is ültek tanácskozásra. Természetesen első sorban Kristóffy tervei kerültek elő. Maga

»Mert a te nyilaid belém szegeztek és megnehezített rajtam kezéd!«

Hányszor verte mellét, hányszor térdelt hosszú éjeken át a templom hideg kővén és szinte őrzöngött, mikor a szenvedélyek vihara csak nem akart belsejében csillapodni. Szakgatta mellén a ruhát, mintha erőszakkal akarná onnan a multak emlékeit kitépni.

És sikerült. Sikerült felejténie, mert meghallgattatott kérése: »Könyörülj rajtam Uram, mert erőtlén vagyok; gyógyíts meg engem Uram, mert reszketnek csontjaim.«

De most! Hiszen látja, hogy körülötte élet, öröm, vidámság. És lehet, hogy ez a napsugár, majd az ő ablakán fog beszűrődni ott lenni a völgyben és elmondja neki, hogy ott fenn még mindig gondol rá valaki.

— Tudom — mondja majd rá — azért jöttem el, hogy lássam vergődni . . .

Del . . . Nem lehet! Ennek más oka van. A csalogány azt dalolja, a balsamos levegő azt suttogja, hogy ő másért jött ide.

Vezekelni . . . bocsánatot nyerni . . . és a ki megbocsátott neki, avval boldogulni.

Ez! Ez az! Hisz másképp nem is lehetne ilyen verőfényes, boldogító szép hajnal, csakhogy ilyen gondolatok születhessenek.

Felállott és lázas fejét odanyomta az ablak nedves üvegéhez. És a miat ott állott, érezte, hogy a hús nedvesség jót tesz neki kezd csendesedni. A beáramló ózondus fenyőillat meg egész nyugodttá tette. Akaratlanul jött ajkaira az ige: . . . »És ne vigy minket a kísértetbe.«

Hát ezért térdelt oly sokat a feszület előtt hideg éjeken, azért verte a mellét gyógyulás-

ért és teledésért könyörögve, hogy mindezt most semmivé lássa menni . . . a miért oly soká, soká nem talált vigasztalást.

Azt hitte, hogy szinte edzett, kipróbált lélekkel és megnyugodott szívvel hirhetheti, mily jó: lemondani. Azon a vasárnap pedig mintegy lázbeteg támolygott le a szószékről. Megrettent. Hát hiába töltött álmatlan éjeket, szenvedett önsanyargatásokat, csakhogy elűzze annak emlékét? Hiába! Mert éppen akkor jelent meg előtte újra, mikor felette aratott győzelmét akarta kihirdetni, mikor a lemondásról akart beszédet tartani.

Elkezdett remegni. Remegett az ésszavaró küzdelemről. Egyszer leküzdötte magát, lesz-e még egyszer ereje? Csendes kis czellája újból küzelmeknek helye legyen?

Bágyadtan vánszorgott asztalához és roskadt le melléje. Szemei révetegen estek környére és monón olvasták: . . . »Uram, ne feddj meg engem hevedben és haragodban ne dorgálj meg engem.«

A fülemile szívvidámitóan csattogott. Mintha egy fenséges himnusz hangjai tölténének el mindeneket. És a hogy ott ült asztala mellett és vértelen ajkakkal, lázas arcczal szívta magába a bűvös hangokat, elfeledett mindent.

Mily hívogató az a madárhang, mily szép ott kinn minden!

Mennyi öröm van odakinn. O is talált valamikor, de elhagyta. Miért? . . . Hogy itt benn szenvedjen, túrjön? Hogy itt benn kinezze magát és kiírta azt a fájó és mégis édes emléket?

A kis klastrom reggeli harangja észrevétel nélkül haangzott szét ránézve. A tünődés kétke-

Az a fájó és mégis édes emlék!

Ugy van! Miért jött volna ide, egyedül, ha csak nem azért, hogy . . . Világos! Hisz a Megfeszített is megbocsájtott a bűnös Magdolnának: ő meg? Ő elfeledne mindent, csak látná csak tudná, hogy úgy érez az is, mint a hogy ő . . . megint.

Gyűlölet járta át szívét.

Gyűlölet ezek iránt a komor, sötét falak iránt; gyűlölte már azt a magas kőfalat, azt a hangtalan némaságot, mely körülveszi.

Szeretne ott lenni a völgybe. Ott a pázsitos sétatereken és ülni a rószabokor tövében evő kis pa don. És várni, míg az egyik szálló lzdldsaltus ablaka kinyílik és egy mosolygó rózsás arc fogadja az ő köszöntését.

Hah! Mi az? A csalogány már rég elhallgatott és helyette bus, méla hangok hangzanak feléje hallkan csendesén:

» . . . A szomorúságban segítségül hivtam az Urat: és meghallgatott az Ur bőségesen.«

» . . . Az Ur az én segítőm: és én meglátom ezt ellenségeimen.«

» . . . Az Ur az én segítőm, nem félek bármit tegyen nekem az ember.«

És mire a végső rémek is elhangzottak ő is ott térdelt a feszület előtt és küzdött újra, de arczán a megnyugvás, a lemondás biztos tudatának ájtatos mosolyával. Magszabadulva bűnös gondolataitól rebegték ajkai:

» . . . Jobb az Urban bizni, mint az emberekben bizni.«

A Megfeszített sápadt alakja pedig jóságosan nézett rá, mintha mondaná: . . . »Kövess engem . . .«

Kristóffy nem volt jelen, de Lányi igazságügynök, mely szószólónak csapott fel Kristóffy erőszakos tervei mellett, hosszasan érvelt a mellett, hogy a kormánynak épenséggel nem kell sietnie helyének elhagyásával, mert szerinte a parlament bizalmatlansági határozata törvénytelen és így a kormány szeptember 15-én vagy azután is bátran állhat a Ház elé és tehet ott neki tetsző előterjesztéseket. A kormány tekintélyének emelése szempontjából egyenesen szükségesnek mondja Kristóffy szigorított intézkedéseit és mindenre kész új főispánok kinevezését. Szerinte a koalíció is mihamarabb »olcsóbban« fog hajlani a kormány átvételére, ha látja, hogy a kormány erős és úgy intézkedik, mint akármelyik végleges kormány, mely képviselőházi többségre támaszkodhatik. A minisztertanács többi tagjai nem igen értettek egyet Lányival és hosszú tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy Kristóffy előterjesztéséhez egyelőre *nem járulnak*, hanem bevárják az újabb kibontakozási kísérletet és csak, ha ez sikertelen volna, járulnának erősebb rendszabályokhoz. A kereskedelmi szerződések dolgában aránylag rövid vita után abban állapodtak meg, hogy tulteszik magukat a törvényen és *belemennek a függő kereskedelmi szerződések megkötésébe*. Hosszasan foglalkoztatta a minisztertanácsot egy személyes ügy, melynek nagyon is érdemes külön fejezetet szentelni. Ez az ügy:

Kristóffy lemondása.

Kristóffy már előre igen rossz hangulatban volt, mert Fejérváry az ő előterjesztését aláíratlanul hozta vissza, de hangulata még rosszabb lett, mikor Fejérváry hazajött s tudatta vele, hogy a király igen haragszik a kabinetre és különösen Kristóffy urra, mert a szociálistákat az ő fecségesével oly nagyra növelte. A király határozottan rosszalja a szociálisták felhasználását a koalíció ellen és dorgatóriumában, melyet Fejérváryhoz eljuttatott, *meg is mondta, hogy végre is jobb a koalíció, mint a szociálisták*; mert az előbbi nemzeti engedmények árán kész megadni minden katonai terhet, míg a szociálisták a hadseregnek és a vele járó terheknek elvi ellenségei. Fejérváry közölte is Kristóffyval, hogy a szociálistákat le kell fujni és nem szabad az országot az általános választói jog kérdéssel tovább izgatni és félrevezetni. Kristóffy, aki amúgy is orrolt, ezeken megsértődött és szóbelileg bejelentette Fejérvárynak az ő lemondását a belügyminiszterségről.

Fejérváry ezt a tényt be is jelentette a minisztertanácsnak, ahol roppant konszternációt keltett. Lúkács György és György Endre azt hangoztatták, hogy a kabinetnek csak szeptember 15-én szabad lemondania és addig együtt kell maradnia, Lányi azt vitatta, hogy lemondási határidőről vagy kötelezettségről egyáltalán nem lehet szó; a kabinetnek együtt kell maradnia mindaddig, míg vagy megcsinálta a kibontakozást, vagy egyébként rendet csinált az országban. Ebből parázs kis összefűzés lett, míg végül abban állapodtak meg, hogy Kristóffy szóbeli lemondását nem veszik tudomásul és megbiznak a miniszterelnököt, hogy hozza Kristóffyval az ügyet rendbe; ha

pedig ez nem lehetséges, majd csak az írásbeli felmentési kérelem beérkezése után fog dönteni, hogy mi legyen a belügyminiszter lemondásának a következménye.

A király születésnapja.

Végül báró Fejérváry miniszterelnök bejelentette, hogy a király születésnapja alkalmából adandó ebéd fölött politikai jelentőségű beszédet szándékozik mondani és ezt a beszédet, az esetleges kibontakozás kiinduló pontjaként, szószerinti terjedelemben nyilvánosságra hozni. A minisztertanács ebben a kérdésben sem határozott, hanem az elnök tetszésére bízta, hogy cselekedjék legjobb belátása szerint.

Szociáldemokrata gyűlések.

Kristóffy szövetségesei megtartották szipal-dobbal, nagy hűhóval hirdetett, tüntető tölvonulással egybekapcsolt második népgyűlést az általános választói jog tárgyában Budapesten, szokott gyülekező helyükön, a Tattersallban. A gyűlést megelőzőleg a szociáldemokrácia kiküldött bölcsei, ha úgy tetszik bölcsek kiküldöttei a délelőtt folyamán értekezletet tartottak. Itt megfenyegették a koalíciót azzal, hogy *szeptember 15-én terrorizálni fogják a képviselőház előtt* követelményeik érdekében. Ezenkívül *általános sztrájk*kal is igyekeznek terrorizálni. A híres fölvonulás délután volt, jó sokáig tartott. Hír szerint 152 község és város s 58 fővárosi szociálista érdekcsoport képviselői vettek részt benne. A népgyűlés helyenkint igen goromba hangot engedett magának. Szokott dolog a vörös táborban. Határozati javaslatuk is igen mérges, nagyon fenyegetőzik. De aligha ijed meg tőle valaki.

A határozati javaslat egyebek közt kimondja, hogy politikai irányzatokra való tekintet nélkül *a nép ellenségének tekint minden politikai pártot, mely az általános titkos választói jog megvalósításának bármilyen módon ellentáll*. S kijelenti, hogy szervezetségének, lelkesülésének teljes erejével ellene szegül a mai válság minden olyan megoldásának, mely az általános titkos választói jogot azonnal meg nem valósítja, meg fog akadályozni mindennek kockázatevésével is bármely oly kormányzatot, a mely a nép e legegységibb jogát törvénybe nem igtatja.

Kijelenti s a végső következményekre való elszántsággal adja tudtára az országos gyűlés az illető pártoknak, hogy amely kormány az általános választói jog nélkül akar kormányozni, az legyen készen arra, hogy *csak feltűzött szuronyokkal s felsorakoztatott katonasággal kormányozhat szemben az ország népével, mely e rémuralom ellenében is kitárt mellel fog tovább harcolni, míg meg nem valósult az általános titkos választói jog*.

A budapestin kívül még Kolozsvárt, Kasán, Eperjesen és Komáromban, meg Brassóban volt szociáldemokrata népgyűlés.

Az angol király a magyar válságról.

Német lapokban olvassuk, hogy egy igen előkelő magyar-osztrák diplomata egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— Nemrég volt szerencsém beszélni Edward angol királylyal, aki miután uralkodónknak az egészsége felől tudakozódott, a magyarországi válságról beszélt s ezt mondta: »Uralkodójuk a katonai kérdésben nem engedhet, mert ez már Magyarország Ausztria nagyhatalmi állását érintené. En nyíltan beszélhetek erről, mert engem ismernek Magyarországon és senki nem mondhatja, hogy én a magyarokkal szem-

ben elfogult vagyok. Hiszen régen, a mikor az egészségem ezt megengedte, gyakran voltam abban a szép országban, amelynek népét és arisztokráciáját megszerettem. Föltételezem tehát, hogy szavaimat nem értik és nem magyarázzák félre.«

Ostrom a képviselőház ellen?

A kormányról ma már tudjuk, hogy mit tervez szeptember 15-ikére. Ezen a napon, amelyen a képviselőház újra összeül s amelyen Kristóffy belügyminiszter heterjeszti a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatát: *Budapest negyven-ötvenezer szociálistája körülvesszi az országházat s küldöttség útján felszólítja őket, hogy azonnal tárgyalja és szavazza meg az általános választói jogot*. Szeptember 15-én *általános sztrájk* lesz Magyarországon s minden ipari munka szünetel addig, míg az általános választói jogot el nem fogadja a képviselőház. Ezt a tervet a szociálista-párt budapesti vezérkarának kiküldötte nyíltan elmondotta ma a kolozsvári népgyűlésen.

Kristóffy a választói jog reformjáról.

Egy vidéki lapszerkesztő, a Makón megjelenő, szociálista-párti Maros szerkesztője, meglátogatta a minap Kristóffy József belügyminisztert, a ki egykor ugyane lapnak a szerkesztője volt s igen érdekes beszélgetést folytatott vele a *választói jog reformjáról*.

A törvénytervezetet igen sürgősen elkészítik s nyilvánosságra juttatják.

Hogy a törvényjavaslat mikor kerül a képviselőház elé, azt Kristóffy még nem tudja.

E bevezetés után a miniszter azokról a terveiről szólott, a melyek szerint törvényjavaslatát megakarja szerkeszteni. Arról a kérdéstről, hogy az általános választói jognak minő korlátai lesznek, eleintén *nem akart nyilatkozni*; azt mondta, hogy előbb megvárja, mit mond majd a közvélemény, mert *soh függ a közakaratától*. Végül azonban mégis megmondotta, hogy a természetes korlátozáson kívül (a nem és kor, a tisztességes múlt és a műveltség bizonyos fokának megállapításán kívül) egyéb korlátozást nem tervez.

— *Az irni-olvasni tudást megköveteljük, ugy, de én más korlátozásba bele nem egyezem.* (Vagyis a magyarság javára nem enged meg semmit.)

(A kormány tehát nem úgy tervezi az általános választói jogot, hogy választó lehet mindenki, aki bármily csekély egyenes adót fizet, vagy katona volt, hanem csakis az írásolvasást jelöli meg a választói jog feltételül.)

— A reformhoz egész bátran hozzáfoghatunk. Az országos statisztikai hivatal adatgyűteménye tiszta képet nyújt az egész kérdéstről. A lényeges az, hogy az általános választói jog esetén a választók összes számában a magyar faj kvótája nagyobb lesz, mint a mekkora ma. A magyar faj veszedelme teljesen eliminálva van. 1867 óta a magyarság számaránya az összes választók szánához képest folyton és sokat romlott, mert a mai választói rendszer gerincze a földadó-cenzus, már pedig a magyar faj sok helyütt deposszedálódott.

Ha fönttartanók a cenzus mai rendszerét: ezzel idővel önmagunkat ölnénk meg. Ha ellenben az általános választói jog meglesz, a nép sűrűsége fog dönteni s e tekintetben a magyar faj oly nagy előnyben van, hogy semmi veszedelemtől nem kell tartani.

Érdekes, amit a miniszter a választók összeírásáról mondott. Arra a kérdésre, hogy a választók összeírása megmarad-e a törvényhatóságok kezében, a miniszter így felelt:

— Ez már részletkérdés; de az én nézetem szerint az általános választói jog rendszerének az állami összeírás jobban megfelel.

Igen nevezetes a miniszternek a következő kijelentése:

— Ha meg lesz az általános választói jog, akkor nézetem szerint a választásra vonatkozó összes törvények érvénytelenné válnak, mert nem illenek bele az új választási törvény rendszerébe. Például a fuvardijakra s a választók ellátására vonatkozó mai rendelkezések egyszerűen fölöslegessé válnak, ha községenként szavaznak; már pedig minden esetre községenként fognak szavazni. Vagy hogy egy másik példát mondjak: a megvesztegetésre vonatkozó mai rendelkezések mind fölöslegesek lesznek, mert ha a szavazás titkos lesz, — egyszerűen lehetetlenség lesz majd a vesztegetés megállapítása.

Keresztényszocialisták és a koalíció.

A vörös zászló azt hiszi, hogy jerikói lármája egyszerre összetöri a koalíció kereteit. Sőt egyúttal az annyira gyűlölt keresztény társadalmi rend évezredes falait is. Lassan vörös a fagy, hogy ne kopogjon nagyon. Nem kell mindjárt azt gondolni, hogy ahol legalább is akkora láрма és gezéresz nincsen, mint legutóbb például a bázeli sionistakongresszuson, ott semmi sem történik. Lassu víz partot mos. A keresztény szocializmus zajtalanul dolgozik ugyan, ami azonban nem ad okot olyatén fantazmagóriákra, mintha már most ázsiai szekták erélytelenségével vetné magát a vallási, bölcséleti, gazdasági és politikai torradalom színeire, hogy a nemzetközi általános destrukció és fölfordulás eszeveszett masinisztái keresztülrohanjanak rajta és darabokra gázolják. Hohó! A keresztény lobogó már más szeleket láott. A mostaniaktól tehát nincs oka félni. Higgadtan, csöndesen, emellett serényen és *ami fő, nyíltan*, mindenkor betekinthető eszközökkel dolgozik. Tehát nem úgy, mint a burzsoániszteriumnál suttyomban kilincselő és antiszámbrizáló szocialdemokrácia. A nemzetközies ökölnyi plakátbetűkkel hirdetik állítólagos 250 gyűlésüket a koalíció ellen. A keresztény szocializmus nem sokat beszél, annál eredményesebben tartja gyűléseit, összejeveleiteit a keresztény munkásnép jól felfogott érdekében és egyszermind a koalíció mellett is. Budapestten hétről-hétre van népgyűlés, Komáromban tegnap volt a munkásegylet megalakulása, Pécsen ma van nagyszabású népgyűlés s este színi előadás a munkásegyletben, ugyancsak ma gyűléseznek Kolozsvárt is a hazafias keresztény munkások. Szombathelyen augusztus hó 27-én lesz gyűlésük. A múlt héten folyt le Hevesmegyében a szajlai népgyűlés, tegnap meg a nógrádmegyei Nagyorosziiban tartottak népgyűlést a munkások.

Hogy pedig nemcsak politikailag, hanem társadalmilag, gazdaságilag is szépen halad az akció, arra példa mostanában a *veszprémi káptalan* intézkedése, amely évek óta s így az idén közelebről 6000 koronát osztatott ki hűséges — uradalmi cselédsége jutalmazására a szolgálati évek arányában. Másik példa ötszáz hold parcellázása Tolnavarmegyében, a nyári arató sztrájk területén *Esterházy* Miklós uradalmában. Ami pedig a keresztény szocialisták vezértérfiait illeti, legyen elég hamarjában *Próháskát* és *Gieswein* Sándor dr győri kanonok, országgyűlési képviselő nevét kiemelniük tömött soraikból. Akár egyéni értéküket, akár tudásuk alaposágát és becsét tekintjük, minden esetre van olyan súlyuk az abszolút tudás mértékében, mint azoknak a bizonyos szocialdemokratákkal kaczerkódó szabadkőműves *magántudósoknak*, akik *Pikler* Gyulával és még nála is kisebb akarnokokkal az ugorkafán mindenáron európai hírnévre szeretnének szert tenni s beteges kapaszkodásukban a legbadaarabb és legképtelenebb teoriákkal igyekeznek föltűnést kelteni, hogy a közfigyelmet magukra vonhassák. A keresztény szocializmus élén hála Isten nem ilyen üres, fölfujt nagyságok állanak. A hazafias, hitbuzgó munkások, akik igazán nagy lelkek önzetlen vezetése alatt haladnak, becsületes, őszintén magyaros magukatartásával bőven rászolgáltak arra a meleg fogadtatásra, amelyben tisztelgő küldöttségüket *Kossuth* Ferencz fogadta. Ők hűséges és, ami

fő, tisztességes munkatársai a koalíciónak, mert hálás gyermekei a hazának.

Ujabb belépés a függetlenségi pártba.

Kaufman Géza, az ugodi választókerület országgyűlési képviselője, csóthi esperes-plebános, aki a Házban eddig egy párt kötelékébe sem tartozott, hanem mint pártönkivüli támogatta a koalíciót, mint katolikus lapírtásunk a *Veszprémi Hírlap* írja, belépett a függetlenségi pártba, mely elhatározását szeptember 3-ikán tartandó beszámolóján adja tudtára kerületének. A képviselő, aki jelen országgyűlési ciklus alatt első ízben nyert mandátumot, szorgalmas és szimpatikus tagja a törvényhozásnak.

Berlini hír.

A Berliner Tageblatt tegnapi száma a következő Bécsből kapott táviratot közli: Mértékadó helyen a magyar válság kiélesedése dacára biztosra veszik, hogy a magyar képviselőház többségével sikerülni fog az összes kompromisszumot létre hozni. A meg nem adott magyar vezénnyel helyett kárpótlásul megfelelő kompenzációkat fog kérni a koalíció, úgy hogy átveheti a kormányt. Hogy vajon Bécsben, ahol a magyar kérdést mindenha optimisztikusan itélték meg, nem tagnak-e ujabb is csalódnai, az még csak ezután dől el.

Lopás a vásáron.

— Saját tudósításunk. —

Kovács György kőrösfői földmives július 19-én Szilágynagyfaluba ment az országos vásárra. Gondosan megtakarított pénzecskéjén két bivalyt akart venni gazdaságába. El is ért a vásárba baj nélkül már jókor reggel s hosszú ideig járkált az árusok között föl-alá, szétnézve a vásárban a jószág között. Mustrálhatta a bivalyokat, de nem akadt kedvére való. Végre úgy délelőtt 9 óra tájban, amikor a vásár nagyobb arányokat kezdett ölteni *Kovács* is megtalálta a megfelelő két bivalyt. Most persze nagy alkudozás kezdődött, amelynek során a földmives *kétszáz* pengőt, négyszáz husz koronát ígért a bivalyokért.

Alig, hogy *Kovács* György ezt az árt megajánlotta, egy uriasan öltözött ember csatlakozott melléje valahonnan a vásárból s az is beleszólt az alkuba. A szépruhájú ur, akiben *Kovács* valami gazdag *marhakupeczet* sejtett, azt mondotta, hogy a két bivaly neki is tettszenék, hanem egy kissé mégis drágálja.

— Mennyit is ígért értük? — kérdezte a parasztot.

— Kétszáz forintot, hangzott a készsleges válasz.

— No, annyit én is megadnék, — mondotta rövid gondolkodás után a finom ur.

Beszélgetés közben, amint a vásárosoktól kissé eltávolodtak, *Kovács* György egyszercsak észreveszi, hogy mögötte pár lépésnyire, hátal feléje, egy másik választákos öltözékű, urformájú ember áll. Honnan került elő, meg nem foghatta, csak ott termett hirtelen, mintha a földből nőtt volna ki. Mikor *Kovács* oda nézett, tömött, duzzadó piros *bugyellárist* vett észre, amely az ismeretlen ur lábánál hevert a földön. Nyilván ő vesztette el, még pedig éppen abban a pillanatban. *Kovács* a magyar paraszt éber lelkiismeretességével és becsület-érzésével azonnal oda is kiáltott az idegennek, hogy *vegye föl a pénztárczáját*. Figyelmeztetését azonban a káros aligha hallotta meg, mert ott hagyva a tárczát, mint aféle sürgős elfoglaltságu ember, elisietett.

Kovács uri társa ezalatt óvatosan fölkapta a vastag tárczát és zsebre dugta. *Kovács* figyelmeztette, adja vissza a károsultnak, de a marhakupecznek látszó idegen erre sehogy sem volt hajlandó. Biztatta a parasztot, hallgasson, jöjjön vele, sokkal okosabb lesz, ha megosztottnak a jó fogáson. A szegény embert a pénzsomj levette a lábáról. Hallgatott a csábitó szóra s engedelmessé lett a társának, aki egy három-négyszáz lépés távolságra levő berekbe csalta. Ott aztán elővette a pénzt, hogy osztozzanak rajta.

Ebben a pillanatban *lecsapott közéjük a másik ur*, aki a tárczát elvesztette.

— *Mondták az asszonyok a vásárban, hogy ti találtátok meg, ti loptátok el a tárczát. Ide vele, adjátok elő!*

Kovács György rettenetesen megrémült. Azt sem tudta, hol áll a feje. A lármás idegen rákiáltott, hogy meg fogja motozni. A megijedt paraszt nem is tiltakozott. Neki esett az idegen először *Kovács* társának, akivel hamarosan végzett. Aztán *Kovács* vette elő. Az egészen megzavarodott embert össze-vissza forgatta, tökéletesen konfundálta. A paraszt saját pénzét is előadta, hogy igazolhassa magát. Nála még nincsen idegen pénz semmi. *Kovács* ezalatt észre sem vette, hogy nemcsak a károsként szereplő, hanem a vele vált ur is ellene fordult s őt motozta. Két-három kinos percz mullott el így, aztán a két előkelő idegen vilámgyorsan eltávozott s a félelemtől elkábult földmives szemei elől nyomtalanul eltűnt.

Mire *Kovács* György nagynehezen magához tért s rendezgetni kezdte gondolatait, csak akkor vette észre, hogy *négyszáznyolcvan koronája elveszett*. Ez már aztán igazán elveszett. Az urnak látszó két gazember az ügyesen kiesztelt motozás közben ellopta. *Kovács* György elkeseredetten látta, hogy ilyenformán bizony sem pénz, sem — bivaly. Ment, és reménytelenül jelentette az esetet a csendőrségen.

A csendőrség a bünkrónikában jólismert *tárczadobás* ügyében meg is indította haladéktalanul a nyomozást, amelynek eredményeként már egy hét mulva letartóztatja *Bulzán* János feketebátori születésű negyvenév körüli nagyszalontai, rovottmultu állítólagos marhakupeczet, aki csak június végén szabadult meg a rabruhától Nagyváradon. Előlelete többszörösen büntetett. Mióta Nagyszalontára jött, állandóan gyanus szemmel nézte a csendőrség. Beszállították Nagyváradra, hol a vizsgálóbíró *előzetes letartóztatásba helyezte*, amit a vádtanács is helybenhagyott.

Bulzán természetesen körömszakadtáig tagad. *Kovács* György azonban *szembesítés*kor nyomban felismerte benne *uri barátját* a vásárból. Most még csak a másik előkelő idegent aki a tárczát eldobta, kell kihámozni az ismeretlenség jótékony homályából. Erre nézve a *zilahi törvényszék* folytatja tovább a nyomozást.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Aug. 16. Képviselőválasztás Biharon.

Aug. 20. Kath. Legényegylet mulatsága.

Aug. 23. A műkedvelő fényképezők körének közgyűlése d. u. fél 6-kor a Sporttéren.

Szept. 23-25. Lövészegylet tennisz-versenye.

Nagy Boldogasszony napja.

A kath. egyház az Isten anyjának legnagyobb ünnepét, Mária mennybevitelének emlékét üli. A magyarországi kath. egyháznak különösen nagy ünnepe ez, mióta első Szent Királyunk e napon ajánlotta országát Nagyboldogasszony oltalmába. Ez ünnepet őseink Nagyboldogasszonynak nevezték el. A templomokban felzug a fohász:

Boldogasszony Anyánk,
Régi nagy Pátrónánk...

s ima száll az Ur trónjához szeretett hazánkért. A mai ünnep alkalmából a székesegyházban ünnepélyes szent mise és szent beszéd lesz. A szent misét *Bunyitay* Vincze kanonok, a prédikációt pedig dr. *Lindenberger* János teológiai tanár tartja.

* **Személyi hir.** *Huzella* Gyula kir. keresk. tanácsos, a nagyvárad ker. kereskedelmi és iparkamara elnöke, több heti gyógykezelés céljából a Drezda mellett levő Lahm-féle gyógyintézetbe utazott.

* **A főmérnök működési pótléka.** Nagy-Várad város törvényhatósági bizottsága *Köszeghy* József városi főmérnök részére évi 2000 korona működési pótlékot szavazott meg a közuti-alap terhére, azonban a kereskedelmi miniszter nem hagyta jóvá a határozatot, mert a közuti-alap személyi kiadásokkal már is túl van terhelve. A város törvényhatósága a pótlékot ezután a vízvetéki-alap terhére szavazta meg. A belügyminiszter a közgyűlés ezen határozatát jóváhagyta s erről értesítette a várost.

* **Pályázat kántor-tanító állásra.** A pecze-szöllősi r. kath. kántor-tanítói állásra a pályázat ki van írva, aug. 31-iki határidővel. Okleveles pályázók kérvényeiket dr. *Szemethy* Géza pápai tb. kamarás. plebánoshoz küldjék be. Az állást ez évi október hó 1-én kell elfoglalni. A próbaéneklés szept. 6-án reggel 8 órakor lesz a p-szöllősi templomban.

* **A villamos vasut igazgatósági épülete.** A nagyvárad városi villamos vasut részvénytársaság a villamos pálya építését már nagy erővel megkezdte. A társaság a vasut központi telepén: a régi sertésvásártéren egy emeletes igazgatósági épületet emeltet s erre tegnap kérte meg az építkezési engedélyt Nagy-Várad tanácsától.

* **Biczikli per.** A múlt héten történt a nagyvárad vasuti állomáson, hogy egy fiatal ember podgyász czimen adta át kerékpárját, egy hordárnak. A vasuti alkalmazott, annak rendje szerint megmérte, felcédulázta a czifra járművet s hogy az érmellékire feltehesse oda támasztotta azt a vonat megállóhelyénél felállított lámpaoszlophoz. Megfordította-e valaki a bicziklit, a vasuti alkalmazott támasztotta-e hibásan oda, ez képezi majd eldöntés tárgyát. A mozdony bűsz iramodással közeledett. A mint »meglátta« sokszor csufolkodó ellenfelét, elkezdte fujni a gőzt s a mint közelébe ért, a bicziklit magaalá rántotta s oly pozdárjává törte, hogy ötször annyi darabra tört, mint a hányból egybe volt állítva. Az érmelléki jó napok ezzel füstbe mentek. A vasut megfizet sérülés czimen — öt koronát. A mi fő baj: a biczikli még ki sincs fizetve. A kereskedő perelni fogja a vásárlót. Az perelni fogja a... számú vasuti hordárt. Az is perelni szeretne egy ismeretlent, ki a kerékpárt a mozdony elé fordította. A vasut is perel, mert a kerékpár nem volt még feladva, csak megmérve és megcédulázva. Amde kár esett a mozdonyban is.

* **Fertőző betegségek a megyében.** *Furta* biharmegyei községben a hasi hagymáz egy esetben fellépett. A főszolgabíró az esetet bejelentette az alispáni hivatalnak s az óvinté-

kedéseket megtette a veszélyes betegség terjedésének meggátolására. — *Zsadány* községben a hökhurut szörványosan fellépett. Az óvintézkedéseket megtették a fertőző betegség elhárítására.

* **Avató-ünnep és zászlóavatás.** Megható szép ünnepség folyt le a vasárnap gróf *Apponyi* Albert békésmegyei birtokán. Gerendáson. Avató-ünnep volt zászlószenteléssel, amelyet a humánus főúr rendezett munkásainak. Az ünnepély előtt a nagyszámu arató munkások a templomba mentek, hol a misét *Nemeskey* Andor csabai plébános tartotta. Mise után kivonultak az uradalmi majorba, ahol dusan megterített asztalhoz ültek s késő estig maradtak együtt.

* **Temetés.** *Hamary* Kornél, m. kir. honvédszázados temetése vasárnap délelőtt 10 órakor nagy részvét mellett ment végbe a nagyvárad vasuti indóházról nagyszámu intelligens közönség és a tisztikar jelenlétében. A temetést *Csák* Máté ref. lelkesz végezte, mely után a ref. énekkar gyászadalokat adott elő. Az ének befejezése után a koszorúkkal borított diszes érczkoporsót feltették a négyes fogatu üveges halottas kocsira és elől a katonai zenekar és a kivonult katonasággal megindult az imponáns gyászmenet az olasz-i temetőbe, hol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. A koszorúk feliratai a következők voltak:

A Felejthetlen férj és apának — Klára és Dancsika. A kedves Kornélunknak — szeretett anyád és apád. A legmélyebb részvétük jeléül — *Füredi* László és neje. Kedves Kornélkánk — *Mária*, *Berta* és a gyermekek. Szeretett Kornélkánk — *Ozv. Csapó* Ferenczné és gyermekei. M. kir. honvédhadapródiszkola tisztikara — szeretett bajtársunknak. M. kir. honvédhadapródiszkola tanhallgatói — szeretett volt tanárunknak.

A diszes temetést *Veiszlovits* A. és *Fia* első nagyvárad temetkezési vállalata rendezte.

* **Agyonverték az uton.** Tegnapelőtt a Szalárd község mellett levő völgyben két paraszt embert találtak agyonverve. A választási izgalmtól felzaklatot nép azt hitte, hogy a két embert talán pártoskodásból verték agyon azonban, hir szerint, később kitudt, hogy a gyilkosság nincs össze-függésben a választási küzdelemmel. Allítólag a két ember lókött volt, s rajtaérték őket, amint a mezőről elakartak több lovat kötni. Azonban elcsípték őket s agyonverték. Mindkettő farnosi lakos.

* **Orvtámadás a Szent László-téren.** Tegnap este 9 óra után *Lőrinczy* Kálmán megyei hivatalnok a Sas kávéház előtt sétált *Márton* Géza megyei irnokkal, amikor egy ismeretlen ember *Lőrinczy* elé ugrott és öklével oly erősen sulytotta homlokán hogy *Lőrinczy* össze rogyott és eszméletlenül szállították a Biharmegyei közpórházba, hol sebét bekötötték *Kemény* Ignác rendőrbiztos üldözöbbsé vette a merénylőt, kinek azonban sikemült az esthomályában elmenekülni.

* **A gyulai szanatorium árlejtése.** A Gyulán felépítendő *József* főherczeg szanatorium elkészítésére *Rimanóczy* Kálmán és *Rendes* Vilmos nagyvárad vállalkozók is pályáztak. A pályázat felett tegnap döntött az építés vetetésére kiküldött bizottság dr. *Daimel* Sándor vármegyei főjegyző elnöklése alatt és pedig a *Rimanóczy* és *Rendes* czég mellőzésével *Podor* és *Reisinger* aradi építészek javára.

* **Sorsjegyhuzás** Az egyházi műenléki nyerevénykölcson sorsjegyek negyvenegyedik húzása folyó évi szeptember elsején lesz.

* **Megjött az eső.** A közel két hónap óta tartó szárazság után végre vasárnap éjjel megjött a várva-várt eső. A hajnali órákban fél óráig hatalmas zápor hullott s utána egész vasárnap borult idő volt s többször szitált az eső. A föld úgy ahogy megázott, de csak pár centiméter mélyen, azon alul kőkemény a föld. A veteményekre, különösen a tengerire, már nem lesz semmi befolyása az esőnek, de an-

nál többet használ már a fonyadásnak indult szőlőnek és takarmánynak, amely egészen feléledt a jótékony esőtől. A nagy melegnek azonban vége, legalább addig, míg a mostani borongós idő tart. Az esővel annyira lehült a levegő, mintha októberben lennénk s előkerültek a melegebb ruhák. Pár héttel ezelőtt kincset ért volna az eső a veteményekre is.

* **Vesztett ebek garázdálkodása.** A nagy forráságban Biharvármegye számos községében veszettség. esetek fordultak elő az ebek között és sajnos, majd minden esetben apró gyermekeket is megmártak a dühödt ebek. Sályiban a napokban egy veszett eb kóborolt s *Furó* Ilona 12 éves és *Nyikora* Péter 6 éves gyermekeket megmarta. — Nagy Báród községben pedig *Venter* Gábor ottani lakos kutyája a gazda *Demeter* nevű fiát marta össze. Az ebet a tulajdonos lebunkózta s a bonczolásnál az állatorvos veszettséget konstataált. A súlyosan összemart gyermeket felszállították a budapesti Pasteur-intézetbe, a község ebeire pedig 40 napi zárlatot rendelt el a főszolgabíró.

* **Az iparosok műkedvelő-előadása.** A nagyvárad ipartestületi ifjuság önképzőköre ez évben is műkedvelői színi-előadást rendez s e célra a városi tanács a Szigligeti-színházat már átengedte. Az önképzőkör elnöksége most arra kéri a városi tanácsot, hogy a két estére terjedő műkedvelői előadásokhoz a város tulajdonában levő díszleteket is engedje át használatra.

* **Gyermekek jótékonyága.** *Ozv.* Wohl Mártonné kiskoru árvának, valamint egy szegény családnak és ugyancsak egy szegénysorsu özvegy asszony és leánynak a javára igen szépen összeállított szindarabot játszottak *Wallner* Regina, *Wittmann* Rózsika, *Jakobovits* Paula, *Pollák* Rózsika, *Klein* Sarolta, *Sreiber* Piroksa, *Glázer* Etelka vasárnap délután a Batory-utcán, *Wittmann*-féle házban, *Wittmann* Bernát rendezésével. A szindarab czime »Egyszer egy évben« s tartalmát kuplék, szavaltatok és énekszámok töltötték be. Befolyt összesen 31 korona s ebből jutott *ozv.* Wohl Mártonné árvának 20 korona, egy szegény családnak 4 korona, egy özvegy asszonynak 2 korona, egy szegény leánynak 5 korona.

* **Sikkasztó segédjegyző két nagyvárad szereplése.** *Szegedi* Imrét, a Széchenyi kávéház főpinczérjét 10-én délelőtt sürgősen a telefonhoz szólította valaki és telefonon azt az utasítást adta Szegedinek, hogy a rövidesen odaérkező megbízottjának 24 koronát adjon át a pénzt majd 24 óra mulva vissza fogja kapni. Utóljára még be is mutatkozott: *Fényes* Imre kisenői jegyzőnek. Rövid idő mulva be is állított a kávéházba egy rokonszenves külsejű ifju és egy pikoló felszörpölés után magához intette a főpinczért és hanyagon megjegyezte, hogy *Gálos* a neve, *Fényes* Imre kisenői jegyző segédje és kéri frissen azt a bizonyos 24 koronát. A főpinczér készségesen leolvasta az asztalra a 24 drb koronát, az ifju pedig írásbeli elismervényt adott róla, majd bezsebelvén a pénzt, eltávozott. *Szegedi* Imre csak tegnap tudta meg *Fényes* Imre kisenői körjegyzőtől, hogy semmiéle segédjét nem küldötte hozzá pénzért, míg ellenben *Gálos* Sándor ur nagyobb rendű sikkasztás után megszökött tőle. *Gara* Nándor divataru kereskedősegéd *Kispecze*-tcza 10-ik számú lakására tegnapelőtt reggel 7 órakor beállított egy meglehetősen kopott külsejű ifju, akit *Gara* küldöben homályosan ismert. Az ifju elmondotta, hogy *Rach* Sándor, 24 éves kisenői segédjegyző és hogy az éjszakát keresztülmulatta. most ellenben pihenni szeretne egy kicsit, mivel a sok pezsgőtől nehéz a feje. *Gara* Nándor a legmesszebbmenő udvariassággal ugrott ki az ágyból és felajánlotta azt a bepezsztöltött gavallérnak. *Rach* ruhástól dőlt az ágyra és *Gara* pedig üzletbe sietett. Dél tájban az üzletből visszatérve a pezsgőt vendégnek nyomát sem találta. Ellenben eltűntek a szek-

rényből a következők: egy jószabású kabát mellényestől, egy hasonló szabású sűrű nadrág, egy bodros elejű fehér ing, öt selyem nyakkendő, egy színes harisnya, legújabb divatu gallér és egypár kiegészítő, egy széles karimájú puha barna kalap, egy legutolsó szabású zsebkendő és végül a házi asszonynak a szekrénybe volt 83 korona pénze. Mindezekkel szemben illetve ezek ellenében hátrahagyta Rach Sándor gyűrött piszkos kalapját. A megugrott tolvajt, aki valószínűleg egyazonos lesz Gálos Sándor ural, körözött a rendőrség.

* **Zathureczky Albert elhunyt.** Mint részvétellel értesülünk, Biharmegye egyik előkelő birtokosa: Zathureczky Albert tegnap délelőtt meghalt. Az elhunyt tevékeny részt vett a megyei közügyeknél s halála a Zathureczky családon kívül a Cziffra- és Örley-családokat is mély gyászszal sújtotta. Élete derekán, hosszas szenvedés után következett be elhunyt. Hült temeit tegnap délután kiszállították Czéczkére, ahol a ma, július 15 én tartandó temetés után a családi sírkertben helyezik örök nyugalomra. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özvegy Zathureczky Albertné tasnádi Nagy Ilona, valamint gyermekei Póli és ennek férje Cziffra Kálmán és ennek gyermekei: Berta és Kálmán, továbbá Károly, Gedeon, Erzsébet és Klárka, ugy özvegy Zathureczky Gedeonné, mint édes anyja, valamint testvérei: Zathureczky Gizella, Örley Béláné, férjével és gyermekeivel: Zathureczky István nejjével Zeyk Izabellával és gyermekeivel, úgy az összes rokonság nevében is fájdalommal tudatják, hogy szeretett férje, atyjuk, nagyatyjuk, fia, após, testvér s illetve sógoruk alsó zathureczky Albert f. év augusztus 14-én d. e. fél 10 órakor, életének 56-ik, boldog házasságának 26-ik évében elhunyt. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 14-én d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után a Waldmann-féle szanatoriumból, (Hidegser-utcán) Czéczkére szállítatnak, hol f. hó 15-én d. u. 5 órakor fognak a családi sírkertben az örök nyugalomnak átadni. Nagyvárad, 1905 augusztus hó 14-én.

Tegnap délután a kórház-utcai Waldmann-féle szanatoriumban az elhunyt telett *Sulyok* István ev. ref. lelkész rövid imát mondott. A koporsón több szép kosszoru volt a következő szalag feliratokkal:

A felejtethetlen jó férj és édes Apánk — bánatos özvegye és gyermekei. Pista öcséd és családja — fájó szívvel mond utolsó Isten hozzádot. Résztvéte jeléül — Némethy Ferencz. Kedves atyunknak — Giza, Béla és családjuk. Szeretett jó fiának — édes anyád.

A diszes temetést és hulla szállítást Veiszlovits A. és fia első nagyváradai temetkezési vállalat rendezte.

* **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki — nyere-ménynyel:

10,000 koronát nyert: 88068.
5000 koronát nyert: 39299.
2000 koronát nyertek: 12161 25223
96282.
1000 koronát nyertek: 17077 43401
50123.
5000 koronát nyertek: 648 969 1059
4845 6737 11717 12886 15581 17818 18597
21758 25222 25502 26280 29839 33198 35757
36961 37406 38501 38556 40557 48534 50442
50442 50797 52784 52820 58810 61087 62554
102353 104839 107182 109596.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

* **Időjelzés.** A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése augusztus 15. re; meleg száraz

x **Dóra-crém** a legjobb pattanások, szeplő, sörny és napégetés ellen ára 1 kor; *Dóra-szappan* 70 fillér, készíti „Kigyó-gyógyászat” Nagyvárad, Bémer-tér Telefon: 431. szám.

x **Sok pénzt takarít**, ha mindennemű vásznat, ágyneműt, paplant, takarót, női és férfi fehérneműt közvetlenül gyárakból rendel. *Kereskedelmi iroda Budapest, Kerepesi-ut 65. I. em.*

x A t. olvasóközönségünk szives figyelmébe ajánljuk szükségleteinek beszerzése végett *Kenyeres és Engländer* a Szent László-téren: (volt Blun Géza féle üzlethelyiségben) ujonnan megnyitott női divatárú üzletét,

x Az **Amerikai Áruházat** ajánljuk, mint a legdivatosabb cikkek beszerzési forrását, annyival is inkább mivel olcsó árak tekintetében a versenyt egy üzlet sem veheti fel vele.

Pannonia étterem és téli kert.

Első minőségű **Dréher-féle KORONA-SÖR**, termelőktől beszerzett **kitünő BOROK**; továbbá izletes villás-reggeli **zóna szerint is kiszolgálva 20 fillérért.**

Tisztelettel

KARNER GYULA vendéglős.

Levél Erdélyből.

Alsókosály, augusztus 18.

Kedves Szerkesztő Ur!

Pár héttel ezelő t, amint megállott Désen a vonat, kigurult belőle egy bácsi, kinek arczképét, ha mindjárt az éleztapakból is, de mindenki jól ismeri — Bánffy Dezső báró. Jó, hogy ő kegyelmességét nem lehet mással összetéveszteni. Kiséretében volt egy csomó képviselő és egy még nagyobb csomó újságíró, a kikről nem lehetett tudni melyik a képviselő s melyik az újságíró. Aranyászú Szent Jánost, azaz Hock Jánost lehetett még fölismerni, bár egy hozzám közel álló hölgyeteg váltig erősítette, hogy ő azt a színészt látta Budapesten. A szokásos czéczők után következett a dolgok veleje, az új párt — itt különösen népszerű vezérnek beszéde, a melyet ő kegyelmessége felolvasott. Nagyon sokan vártuk, hogy valami rendkívüli, valami nagyfontosságú politikai ki nyilatkozatot hallunk tőle az ő kedvenc városában, de bizony nem volt abban semmi, csupán az új párt programja a—y-ig.

A Főtéren szorongó nagyszámú tömeg lelkes óvációkban részesítette a vezért s a beszéd végeztével minden torokból hangzott: halljuk Hock Jánost. Torko szakadtából lekiáltottam én is az egész publikomot, lévén én az erkély mellett az ablakban, két elragadóan bájos teremtés között, akik aztán segítettek nekem a kiabálásban s ennek kell tulajdonítanom, hogy Hock János kilépett az erkélyre zúgó éljenzések között. Tartott olyan beszédet, a melyet nem felejtenek el soha azok, a kik hallották. Tátott szájjal bámulta mindenki mint ömlik belőle a szó. S miután személyes vonatkozású dolgok is voltak benne, rendkívül sajnáltam, hogy gunyos kifejezésekkel becézgett kedvence Tisza Pista nem hallgatta végig e minden ízében frappáns hatású beszédet. Ez a beszéd jó étvágyat s még jobb hangulatot keltett a n. é. közönségben. Az urak kalapjait loboktatták, a hölgyek csókokat dobáltak — s Hock János csak egéruon menekülhetett éhségét lecsillapítani.

Hát még délután! Minden épkézláb ember, még ha süket volt is, tekintet nélkül arra, hogy Mózes hitü-e, vagy Krisztus követője, mameluk-e (ilyen is volt egy pár) vagy becsületes jó hazafi — egyaránt sietett a katolikus templomba Hock János egyházi beszédét meghallgatandó. Még tartott a »Jöjj el Szentlélek Isten«, mikor minden szem a szószék ajtájára tapadt s egyszerre csak belépett a kőbányai plébános. Arról elmélkedett, hogy miért van az ember a földön, mi a célja életének. Hogy milyen is volt ez az egyházi szónoklat — erről én nem tudok írni, de idézem azt a mondatát, a mit a templomból kijöve, egyik becsületes

jó zsidótól hallottam: Ha Hock Deésen volna, én katolikus lennék.

Este fáklyásmenet, térzene volt a vendégek tiszteletére. Az egyik sarkon találkoztam egy pesti újságíróval. A füle tövét vakarta abbeli elkeseredésében, hogy nem tudta megjegyezni délelőtt Hock János beszédét. Sze. ény fiuk. Jöttek egy rakásan, de csak 2—3 tudott a rácsok között szorongva jegyezni.

Majd elteledeztem a Bánffyról elnevezett utcán felállított remek diszkapuról. Pedig az megérdemli, hogy róla is említés tétessék. Ezen a történelmi nevezetességű helyen esett meg e kis epizód. A menet a diszkapuhoz ért. Bánffynak szivar volt a szájában s czvikker az orrán. A hölgyek egyike egy dobta véletlenül a virágot, hogy a szivart csak nem kiverte a Bánffy szájából. A másik hölgyike egy ügyes dobással pedig pápaszemét kérte le a kedves öregnek. Bánffy elnyomta a mosolyát, komolyságot erőszakolt, mert a szónok a diszkapunál levett kalappal s mély meghajtással már megkezdte dikcióját.

Egész áldott nap volt a zsebkendőknél dolga a rettenetes hőség miatt. (Azt mondják, hogy a szónokok háta mögött egy *dezs*-a víz volt s abból időnkint egy egy pohárral a szónok nyaka mögé öntöttek hűsítőül. Én nem láttam, pedig eléggé figyeltem.)

A hőség azonban nem éppen szaharai ugyan, de elég ahhoz, hogy mindent tönkre tegyen. A kukorica levelei összezsugorodtak, a szemés kényszeredett, ugorka, tök, paszuly minden tönkre megy most, amikor a legnagyobb szükség volna esőre, a hőség miatt. A csépléseket még nem kezdték meg. A kalászosok sem sokat ígérnek. Egyik-másik kéve olyan könnyű, mint a toll. Amíg esős idők jártak a szalma nagyon szépen fejlődött, a kalász is neki indult, de a szemés a beállott hőség következtében elcsenevésződött. Így a legtöbb helyen üres fejű büszke kalászosok édes reményekkel töltötték el a gazdaközönséget s mily nagy most a csalódás, amikor a szép szál szalma összetörve hever egy csomóban, s buza szem — oly kevés.

Két hete elseje volt, vagy mint itt mondják: *prima*. Milyen különbség ez falun és városban. Itt e nap olyan mint a többi, senki nem kap és nem ad. S elgondolom városom a *primás* embereket. Mindig várja a primát Fölveszi fizetését, hogy szétossza. Aztán várja — a primát. De most már én is várom — a primát.

A nyájas olvasóknak a nagy hőségben (minél előbb) tartós esőt,* villamos vasutat,

* Köszönjük! Megjött. Szerk.
nyilvános közkönyvtárt, nem feleselő cselédeket, rekontra kasszát ultimóval, kifizetett számlákat, havonként dupla gázsit** kíván és sok
** Bár csak ezek is megjönnének!
szives üdvözlötet küld

Tankréd.

IRODALOM.

44.000 előfizetővel dicsekedhetik Tolnai Világ Lapja, melyet királyi közjegyzői okirattal tud igazolni. Ez igazán páratlan eredmény a képes lapok történetében. Százával érkeznek az elismerések az előfizetők részéről Tolnai Világ Lapjához, s legyünk őszinték, azt meg is érdemli ezen lap, mert rendkívül érdekes, tartalmánál fogva mindenkinek az érdeklődését magára vonja. Ha valami nagy szenzációt olvasunk a napilapban a legnagyobb áldozatok árán is megszerzi annak hősét Tolnai Világ Lapja, s már a legközelebbi számban bentaláljuk az illető arczképét. Ez a lap igazi különlegesség. S ha tekintetbe vesszük, feltűnő olcsó előfizetési árát bátran mondhatjuk, hogy nincsen olyan család, ahol ezen lapra szükség nem volna. Kérjen egy mutatványt Tolnai Világ Lapjából, ott részletes felvilágosítást talál, a külön, a lapjához járó ajándéokra nézve is, de ha elő akar fizetni, előfizetési ár félvénykint 4 frt helyett 2 frt 48 kr. Előfizetések a Magyar Kereskedelmi Közlönyhöz küldendők, Budapest, VII., Károly-körut 9.

EGYESÜLETEK.

A műkedvelő fényképezők közgyűlése. A nagyváradai műkedvelő fényképezők köre augusztus hó 23-án délután fél 6 órakor tartja közgyűlését a Sport-tér pavillonjában.

* **Értesítés.** A Nagyváradai Ipartestületi Betegsegélyező Pénztár kötelékébe tartozó tagok értesítettek, hogy dr. Szöllösi Ernő pénztári orvos visszaérkezvén, működését a mai napon megkezdette.

TANÜGY.

Tanítók bizottságának gyűlése Budapesten. A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottsága folyó évi augusztus hó 26-án Budapesten a Szent-István-Társulat termében, délelőtt 10 órakor gyűlést tart. A gyűlés tárgysorozata: 1. Ünnepeles szentmise, Jézus szent Szíve templomában d. e. 9 órakor. 2. Elnöki megnyitó. Tartja: dr. Szentgyörgyi Jordán Károly apát, egyházi elnök. 3. Emlébeszéd dr. Steinberger Ferencz apátkananok, elhunyt egyházi elnök fölött. Mondja: Bodnár Gáspár képzőtanár. 4. Titkári jelentés az Országos Bizottság és a Kath. Tanügyi Tanács lefolyt évi működéséről. Előadja: Dreisziger Ferencz titkár. 5. A magyar kath. tanító a keresztény szocializmus szolgálatában. Tartja: Dr. Prohászka Ottokár egyetemi tanár. 6. A hitvallásos tanítók anyagi helyzete az állami tanítókéval egyenlősítessék. Előadó: Barabás György sárvári igazgató. 7. A tanítói nyugdíjtvény revíziójának szorgalmazása és a kántortanítók nyugdíjsérelmének orvoslása. Előadó: Számbrowszky Rezső nagyváradai tanító. 8. A magyarországi kath. tanítók egységes országos szervezése. Előadó: Dreisziger Ferencz. 9. A latin és görög szertartású népoktatási intézetek rendtartási szabályzata. Előadó: Báró Jeszenák Gábor párkányi plébános és Bertalan Vincze esztergomi képzőtanár. 10. A kath. polgári iskolák és tanítóképzők állami szakfelügyelete. Előadó: Guzsvenitz Vilmos esztergomi tanítóképzőintézet igazgató. 11. A kath. polg. és felsőbb leányiskolák tanterv-javaslat. Előterjeszti: Ember Károly lovag. v. elnök. 12. Ujabb törekvések és vívmányok a nevelés és oktatás módszerét illetőleg. Előadó: Ember Károly l. v. elnök. 13. Indítványok.

TÁVIRATOK.

Kristóffy czáfol.

Budapest, aug. 13. (Saját tud. táv.) Kristóffy belügyi ügyvivő egyik fővárosi képes estilap munkatársának kijelentette, hogy a *Magyar Estilap szenzációs híréből*, mintha ő az általános választói jog tekintetében tett ígéretének fölülről várható kudarcza miatt, tárczájáról *lemondani készülne, egyetlenegy szó sem igaz.* Annnyiban megfelel ugyan a valóságnak, hogy a minisztertanácson nem jelent meg, ebből azonban nem lehet messzemenő következtetéseket levonni. Távoimaradásának oka egyszerűen az, hogy a főváros mellett Nagymaroson üdülő családjánál időzött, ahol a minisztertanácsra *meghívó értesítést elkésve kapta meg.* Ezzel a nyilatkozattal szemben a kormány félhivatalosa is czáfolni igyekszik, szerencsétlenségére azonban egészen más ürügyet talál fölhozni. Azt írja ugyanis, hogy Kristóffy *gyöngéldése* miatt nem vehetett részt a tanácskozáson. Látnivaló, hogy a két dementi nem egészen fődí egymást.

Kibérelt szövetségesek.

Budapest, aug. 14. (Saját tud. táv.) Ellenzéki körökben élénk föltűnést kelt napok óta a szociáldemokrácia szokatlan nagy apparátussal folyó szervezkedése. Vidéken napról-napra a legszélesebb körű és legköltségesebb agitációt fejtik ki. Ellenzéki körökben tudni vélik, hogy a *drága propaganda költségeinek fedezésére a szociálisták pártkasszája régen képtelen volna már.* A szociáldemokraták a pénzt *gyűléseikre és nyomtatványaik szétszórására egyenesen a kormánytól kapják,* amelynek ez a furcsa szövetkezése a hazátlan, nemzetközi destrukcióval temérdek áldozatába kerül. Feltűnő, hogy a szociáldemokratapárt hivatalos napilapja, a hírhedt, durva *Népszava* a napokban *harmincezer koronás nyomdai számlát egyenlített ki az egyik rotációs vállalatnál.*

Városok ellenállása.

Budapest, aug. 14. (Saját tud. táv.) Győr városa utasította számvevőszékét, hogy a *tisztviselők állami adóját ezentul ne vonja le.*

Szatmár város mai közgyűlése óriási érdeklődés mellett folyt le. A közgyűlésen heves hangú összeszólalkozás volt Kelemen Samu képviselő és Papp Géza a város polgármestere között. A közgyűlés végül oly zugásba tört ki a polgármester ellen, hogy az valósággal menekülni volt kénytelen a gyűlésteremből. A közgyűlés felelősségre vonta a városi tanácsot, a mely a meg nem szavazott adókat beszedi, valamint a tartalékosok behívóját kifüggeszti. Kelemen Samu országgyűlési képviselő fölállott a vita során s rendkívül keményen támadt a polgármesterre és a tanácsra, akiket meginterpellált s felelősségre vont, hogy *miért nyujtanak segédkezet a magyar alkotmány szégyenletes arculveréséhez s miért szednek meg nem szavazott adót, hogy segédkezhetnek a katonák beszállításában.* A polgármester sápadtan ült a helyen s a súlyos vádakra nem tudott válaszolni. Egy szava sem volt mentségére.

— *Hazaáruló!*

— *Ki kell dobni!*

— *Fegyelmet kell ellene elrendelni!*

— *Fel kell függeszteni!*

Ilyen és hasonló kifejezések röpködtek feléje, mire végre is szólásra állott föl s erőltlenül jelentette ki, hogy nincs abban a helyzetben, hogy nyomban fellehessen az elhangzott súlyos vádakra. A jelenlevő városi képviselők erre elhatározták, hogy 15 nap múlva rendkívüli közgyűlést hívnak egybe, amelyen a polgármester felelni köteles az elhangzott interpellációra, különben fegyelmet indítanak ellene.

Bihar honvédelmi miniszter rendeletét a város egyszerűen irattárba helyezte.

Lapok a válságról.

Budapest, aug. 14. (Saját tud. táv.) Az Esti Ujság beavatott helyről azt az értesülést veszi, hogy a mai minisztertanácson a kormány programjában lényeges változás állott be. A kormány föl-

vette munkatervébe az *általános választói jogot és az önálló vámot.*

A szabadelvűpárt régi német börze-lapja nagyon pattog a koalíció ellen. Azt írja, hogy a kormány ma már nem igen törődik a koalícióval, hanem minden törvényes eszközt fel fog használni az *állami érdekek megvédésére.* A kormány a történetek után többé már nem tehet lépéseket a kibontakozás érdekében a koalíció felé, hanem ma már a kezdeményezés munkája is a koalícióra hárul. Annak a kötelessége a *magyar vezényszó kérdése,* mondja a német ujság, idővel meg fog érni és meg is fog valósulni. Ezt a mai kormány jól tudja s ebben a jövőt illető formában — hirdeti is.

Koalíciós szervezkedés Bácskában.

Budapest, aug. 14. (Saját tud. táv.) A függetlenségi párt bácskai szervezkedő gyűlése Zomborban impozáns lefolyású volt. A gyűlésen *Fernbach* Károly elnökölt. *Barabás* Béla rendkívül hatásos beszédet mondott. A gyűlés táviratilag üdvözölte Kossuthot, Apponyit és Justhot.

A béke.

Budapest, aug. 14. (Saját tud. táv.) Párisból jelentik, hogy a békekövetek a korai kérdésben megállapodásra jutottak. Általában véve biztató hírek érkeznek Portsmouthből. *Witte* kijelentette, hogy a japánok követelését a hadikárpótlás tekintetében nem tartja ugyan elfogadhatónak, másrészt azonban bizonyos váموkkal hajlandók volnának az oroszok a követelést kiegyenlíteni.

A svéd-norvég krízis.

Budapest, aug. 14. (Saját tud. táv.) Krisztiániából érkezett jelentések 411 választókerület szavazásának eredményét közlik. *311,191 szavazatot a különválás mellett adtak le, míg ellene mindössze — 101-et.* A storting legközelebb összeül.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Régi előfizető. *Pálffy* Béla már Gyomán van; levelét oda ezimezze.

Kl. J. Legközelebb jönni fog. Szomorú kép, de ne takarjuk el.

KÖZGAZDASÁG.

Uj szövetkezetek Biharmegyében. A Magyar Gazdaszövetség *Hangya* központjának kötelékében július hó folyamán Poklostelek, Sárszeg és Új palota községekben alakult fogyasztási és értékesítő szövetkezet. Nagyon örövendetes esemény ez. Minél több alapos, szilárd berendezkedésű szövetkezetet létesítsünk a nép között. Kivánatos volna azonban, hogy ezek az intézmények kifejezetten, már nevében is *keresztények* legyenek minálunk is, ahogy egyéb vidékeken szokás.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, aug. 14.

Buza okt. — — — —	16 08
Rozs okt.-re — — — —	19 06
Tengeri július 1906. — — — —	16 68
Zab ápr. ra — — — —	13 20
Repeze aug.-ra — — — —	24 30

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Egy földbirtokos írja.

Wilhelm Ferencz gyógyszerésznek és cs. kir. udvari szállítónak Neunkirchen Alsó-Ausztria

B.-Ujváros.

Felkérem, hogy postafordultával küldjön nekem az On Wilhelm-féle antiarthritikus antireumatikus vértisztító teájából két csomaggal. Küldjék ezt a teát Debreczenbe, Szathmári Gábor ház- és földbirtokosnak Debreczen, 1664. házszám. Én ajánlottam a betegnek a teát mert avval már sokakat meggyógyítottam. Kérem tehát Ont, hogy postafordultával a kért vértisztító-teát magyar használati utasítással utánvéttel küldje meg, de minél gyorsabban. Ugyanannak a fenti betegnek még több adagra is lesz szüksége, mert azt tanácsoltam neki, hogy a teát legalább két hónapon keresztül használja. Még egyszer van szerencsém a fenti címet emlékeztetébe hozni és kérni a gyors küldést.

Tisztelettel

Liszkay Ferencz földbirtokos.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Haász Manó

kézmű- és divatáruháza

NAGYVÁRAD, Zöldfa-u. elején.

Tekintettel a szezon végére, minden raktáron levő áruk, melyek gyönyörű nagy mennyiségben vannak felhalmozva, a már ösmert olcsó áraknál is sokkal olcsóbban lesznek eladva.

Kérem erre figyelemmel lenni a szükséges beszerzésnél.

SCHICHT-szappan!

(„Szarvas“ vagy „kulcs“ szappant)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.
A ruhát kiméli és megóvja. 1227. b.

Mindennemű ruha és mosási módszer részére a legjobb és legolcsóbb

Hófehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan »Schicht« névvel és a »Szarvas« vagy a »kulcs« védjeggyel legyen ellátva.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba berendezések, valamint egyes butor-darabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: PORJESZ HERMAN

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-berendezések műipari vállalata.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Új vaskereskedés!

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke n. é. közönségének nagybecsű tudomására hozni, hogy helyben

Kossuth Lajos-utca 5. sz.

(a volt rendőrségi épületben)

a »nagy ásó«-hoz

czimzett

Vas- és szerszámkereskedést nyitottam.

Ahol is mindennemű hengerelt rudvas, vaslemez, szekér, kocsi-tengelyek és vasalások, kovács, asztalos és bognár szerszámok, továbbá mindennemű öntvények, takaréktűzhelyek és kályhák, huzalszegek és csavarárúk, valamint a legjobb minőségű zománczozott-, öntött- és lemez- edények, konyhafelszerelések, továbbá épület- és butorvasalások, mindennemű fegyverek, revolverek, töltények és gazdasági felszerelések, ugyisintén a legjobb minőségű kovács fűtő kőszén és coaks a legolcsóbb napi árban szolgáltatnak!

Tisztelettel:

SCHRIFPERT P.

(a Kugler Albert ezég volt üzletvezetője.)

Eladó ház.

A város legegészségesebb levegővel bíró részén egy még 10 évig adómentes ház, mely áll 3 szoba, 2 konyha, pincze és hozzá való mellékhelyiségekből, szabad kézből eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal.

1254.

Üzletnagyobbitás miatt

az összes raktáron levő divatkelmék, francia delain és batisztok, zefirek, kartonok női és férfi fehérneműek, diszek és bélésárúk stb. az eddigi igazán olcsó áraimnál még olcsóbban árusítom el. Már 20 kor. vásárlásnál még árengedmények.

Klein Menyhért

Szt.-László-tér Holdas-templom mellett.

Kinek föelve, hogy áruai a divatnak minden tekintetben, de első sorban a czélszerűségnek feleljen meg.